

บทที่ 6

รายจ่ายสาธารณะ

อาจารย์ดร.ธิดารัตน์ สืบญาติ

1. ความหมายและทฤษฎีรายจ่ายสาธารณะ

1.1 ความหมายของรายจ่ายสาธารณะ (Public Expenditure)

1.2 ความสำคัญของรายจ่ายสาธารณะ

1.3 ลักษณะของรายจ่ายสาธารณะ

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ

1.1 ความหมายของรายจ่ายสาธารณะ

- **รายจ่ายสาธารณะ** (*public Expenditure*) หมายถึง การใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อรักษาระดับการดำเนินงานของรัฐและเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม
- **รายจ่ายรัฐบาล หรือ รายจ่ายสาธารณะ** เป็นคำที่ใช้แทนกันได้ หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลได้ใช้จ่ายไปเพื่อการบริหารงานอันเป็นภาระหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไปและเพื่อจัดให้มีสินค้าและบริการอันเป็นประโยชน์กับประชาชนในประเทศ
- การใช้จ่ายของรัฐบาล เป็นเครื่องมือทางการคลังควบคู่กับการหารายได้ของรัฐบาล เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการส่งเสริมการเจริญเติบโต และการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

1.2 ความสำคัญของรายจ่ายสาธารณะ

- รายจ่ายสาธารณะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารประเทศ มีคำกล่าวในเชิงอุปมาอุปไมยว่า รายจ่ายสาธารณะโดยเฉพาะงบประมาณในภาครัฐ อาจเปรียบได้กับโลหิตที่ใช้หล่อเลี้ยงร่างกายมนุษย์ กล่าวคือ **ร่างกายที่ขาดเลือดหล่อเลี้ยงชีวิตอยู่ไม่ได้ฉันใด รัฐบาลที่ขาดงบประมาณก็บริหารประเทศ ไม่ได้ฉันนั้น**

ความสำคัญของรายจ่ายสาธารณะอาจพิจารณาในประเด็นสำคัญได้ 3 ประการ

- รายจ่ายสาธารณะจำเป็นต้องมีไว้เพื่อรักษาระดับการบริหารงานของรัฐบาล

1.2 ความสำคัญของรายจ่ายสาธารณะ

Company Logo

- รายจ่ายสาธารณะมีความจำเป็นต่อการรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการบริหารประเทศโดยส่วนรวมเช่น
 - ส่งเสริมให้มาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชาชน
 - ช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัดให้ใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด
 - รัฐบาลสามารถนำรายจ่ายสาธารณะไปใช้เป็นเครื่องมือในการลดช่องว่างของการกระจายรายได้
 - รายจ่ายสาธารณะ เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้เกิดความเจริญเติบโต
 - รายจ่ายสาธารณะ มีความจำเป็นสำหรับการจัดให้มีบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
 - รายจ่ายสาธารณะ เพื่อส่งเสริมประชาชนบางประเภท เช่น คนพิการ

1.2 ความสำคัญของรายจ่ายสาธารณะ

Company Logo

- รายจ่ายสาธารณะมีความจำเป็นสำหรับการใช้จ่ายในกิจการสาธารณะระหว่างประเทศ หรือองค์การสาธารณะระหว่างประเทศ หรือรายจ่ายสาธารณะในการสร้างอิทธิพลในรูปแบบการให้ความช่วยเหลือประเทศที่ด้อยกว่า

1.3 ลักษณะของรายจ่ายสาธารณะ

รายจ่ายสาธารณะ หรือรายจ่ายภาครัฐ อาจพิจารณาได้เป็น 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 พิจารณาการใช้จ่ายแต่ละประเภทของรัฐบาลว่าจะส่งผลต่อการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการผลิตหรือไม่ส่งผลต่อการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการผลิตของประเทศ

กรณีที่ 2 พิจารณาการใช้จ่ายของรัฐบาลโดยพิจารณาจากการเคลื่อนย้ายการใช้ทรัพยากรระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐ ซึ่งในแต่ละกรณีมีข้อพิจารณาที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.3 ลักษณะของรายจ่ายสาธารณะ (ต่อ)

กรณีที่ 1

- 1) **รายจ่ายที่มีผลต่อการเพิ่มทุนประสิทธิภาพในการผลิตโดยตรง** (*Productive Expenditures*) หมายถึง การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของรัฐบาลที่จะช่วยให้ประเทศมีจำนวนสินค้านำทุน (*capital stock*) และความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้นซึ่งจะช่วยให้ประเทศมีความสามารถในการขยายการผลิตเพิ่มขึ้นในอนาคตและเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว
- รายจ่ายที่เพิ่มทุนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง ได้แก่การลงทุนผลิตต่าง ๆ เช่น การสร้างถนน ระบบชลประทาน การค้นคว้าวิจัย

1.3 ลักษณะของรายจ่ายสาธารณะ (ต่อ)

Company Logo

2) รายจ่ายที่ไม่ได้ก่อให้เกิดการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง (*Unproductive Expenditures*) หมายถึง ลักษณะการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐซึ่งไม่ได้มีส่วนในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการผลิตของประเทศโดยตรง เช่น

- การใช้จ่ายเพื่อความปลอดภัย
- การใช้จ่ายเพื่อการบริหารงานของรัฐบาล
- การใช้จ่ายเพื่อการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

1.3 ลักษณะของรายจ่ายสาธารณะ (ต่อ)

Company Logo

กรณีที่ 2

1) การใช้จ่ายที่มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรโดยตรง (Exhaustive Expenditure) หมายถึง การใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาลซึ่งจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายการใช้ทรัพยากรโดยตรงระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน การใช้จ่ายของรัฐบาลลักษณะนี้จะต้องมีการนำเอาทรัพยากรบางส่วนจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล ซึ่งจะส่งผลให้จำนวนทรัพยากรที่เหลือสำหรับการลงทุนของภาคเอกชนน้อยลง เช่น การใช้จ่ายเพื่อป้องกันประเทศ รายจ่ายเกี่ยวกับสวัสดิการในรูปของสิ่งของและบริการ (transfers in kind)

- นอกจากนั้นยังมีผลเป็นการเพิ่มบทบาทในทางเศรษฐกิจของรัฐบาล และเป็นการลดบทบาทของภาคเอกชน

1.3 ลักษณะของรายจ่ายสาธารณะ (ต่อ)

Company Logo

- 2) **การใช้จ่ายที่ไม่มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรโดยตรง** (Non-Exhaustive Expenditure) หมายถึง การใช้จ่ายลักษณะการโอนเงินของรัฐบาลกับเอกชนซึ่งไม่มีการเคลื่อนย้าย การใช้ทรัพยากรโดยตรงระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐ แต่มีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การใช้ทรัพยากรระหว่างกลุ่มบุคคลภายในภาคเอกชนเอง เช่น
- รายจ่ายเกี่ยวกับสวัสดิการหรือเงินบำนาญ มีลักษณะเป็นเพียงการเคลื่อนย้าย หรือ ถ่ายเทรายได้ระหว่างกลุ่มคน (Pure Income transfer) โดยทรัพยากรเอกชนไม่เปลี่ยนแปลง การกระทำของรัฐบาลดังกล่าว ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทรัพยากรระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ

- รายจ่ายนอกงบประมาณ หมายถึง รายจ่ายสาธารณะ ลักษณะหนึ่งที่รัฐบาลใช้จ่ายไปโดยไม่รวมอยู่ในงบประมาณแผ่นดิน กล่าวอีกนัยหนึ่ง รายจ่ายนอกงบประมาณก็คือเงินของแผ่นดินที่แยกออกไปอยู่นอกงบประมาณแผ่นดิน การใช้จ่ายเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบเฉพาะของการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณแต่ละประเภทโดยไม่ต้องจัดทำผ่านระบบงบประมาณแผ่นดิน

รายจ่ายนอกงบประมาณของไทยปัจจุบันมีอยู่ 7 ลักษณะใหญ่ๆ คือ.-

1. รายจ่ายจากเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

หมายถึง รายจ่ายจากเงินที่ประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการและทางเศรษฐกิจจากต่างประเทศทั้งที่เป็นการช่วยเหลือแบบเปล่า หรือการให้กู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย หรือคิดดอกเบี้ยต่ำ

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ

Company Logo

- แหล่งความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้รับความช่วยเหลือ ได้แก่
 - ญี่ปุ่น
 - กลุ่มประเทศยุโรป สแกนดิเนเวีย และแคนาดา
 - อเมริกา
 - ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์
 - สหประชาชาติ
 - สหภาพยุโรป
 - อาสาสมัคร
 - องค์การพัฒนาเอกชน
 - แหล่งอื่น ๆ

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ (ต่อ)

2. รายจ่ายเงินกู้จากต่างประเทศ

หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายจากเงินกู้จากต่างประเทศ โดยเป็นการนำรายรับของแผ่นดินมาสมทบจ่ายในโครงการใช้จ่ายต่างๆ หรือโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐบาลซึ่งโดยปกติมักไม่อาจกำหนดได้แน่นอนว่าในแต่ละปีจะกู้จากแหล่งเงินกู้ใดบ้าง เป็นจำนวนเท่าใด เมื่อใด

แหล่งเงินกู้จากต่างประเทศ เช่น

- ธนาคารโลก
- ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย
- ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่ง (JBIC)
- ตลาดการเงิน
- ตลาดเงินทุน
- อื่น ๆ

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ (ต่อ)

Company Logo

3. รายจ่ายของรัฐวิสาหกิจ

หมายถึง การใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อจัดให้มีสินค้าและบริการสาธารณะ โดยเฉพาะการให้บริการสิ่งสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ไปรษณีย์ โทรเลข และการสื่อสารต่างๆ เป็นต้น

- รัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจคล้ายเอกชน เป็นองค์กรที่มีการใช้จ่ายเป็นเอกเทศแยกออกจากงบประมาณแผ่นดิน เพื่อความคล่องตัวในการบริหาร แต่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐบาล
- กิจกรรมบางอย่างที่รัฐดำเนินการเชิงพาณิชย์ เรียกว่า รัฐพาณิชย์ เพื่อเป็นการหารายได้ต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น สำนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาล โรงงานยาสูบ เป็นรายรับรายจ่ายไม่ต้องผ่านกระบวนการงบประมาณแผ่นดิน

ปีงบประมาณ 2545-2548 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงาน

รัฐวิสาหกิจ

- ตาราง จำนวนและสัดส่วนของงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่รัฐวิสาหกิจปีงบประมาณ 2545-2548

Company Logo

ปีงบประมาณ	งบประมาณรายจ่าย (ล้านบาท)	งบประมาณที่จัดสรรให้รัฐวิสาหกิจ (ล้านบาท)	สัดส่วนต่องบประมาณรายจ่าย (%)
2545	1,023,000	37,181	3.6
2546	999,900	42,642	4.3
2547	1,163,500	39,933.3	3.4
2548	1,200,000	41,113.6	3.4

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ (ต่อ)

4. รายจ่ายของหน่วยการปกครองท้องถิ่น หรือ ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

รายจ่ายของหน่วยการปกครองท้องถิ่น หรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นรายจ่ายเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน ตามหลักสากลของการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ยึดหลักการกระจายอำนาจ เพื่อสนับสนุนการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้และใช้จ่าย **ไม่ผ่านกระบวนการงบประมาณแผ่นดิน**

ปัจจุบันหน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทย

- **เทศบาล**
- **องค์การบริหารส่วนจังหวัด**
- **องค์การบริหารส่วนตำบล**
- **กทม**
- **พัทยา**

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ (ต่อ)

Company Logo

5. เงินทุนหมุนเวียน และ เงินกองทุน

เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง เงินทุนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ.2491 และแก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา 12 ซึ่งกำหนดว่า การจ่ายเงินเป็นทุนหรือเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อการใดๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย ดังนั้น เงินทุนหมุนเวียนจึงต้องจัดตั้งโดยกฎหมาย การดำเนินกิจการเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมในกิจการเงินต่างๆ ตามนโยบายของรัฐ

- กระทรวงการคลังเป็นผู้ควบคุมการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียนให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติรัฐมนตรี โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ (ต่อ)

ตัวอย่างเงินทุนหมุนเวียนของประเทศไทย ได้แก่

- o เงินทุนหมุนเวียนผลิตเหรียญกษาปณ์
- o เงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
- o เงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมการสหกรณ์
- o เงินทุนหมุนเวียนในการผลิตและจำหน่ายตำราอุดมศึกษา

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ (ต่อ)

Company Logo

- ตาราง 6.3 จำนวนและสัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรด้านเงินทุนหมุนเวียนและเงินกองทุน ปีงบประมาณ 2545-2548

ปีงบประมาณ	งบประมาณรายจ่าย (ล้านบาท)	เงินทุนหมุนเวียนและเงินกองทุน (ล้านบาท)	สัดส่วนต่อ งบประมาณรายจ่าย (%)
2545	1,023,000	54,556	5.3
2546	999,900	59,598.5	6.0
2547	1,163,500	62,199.8	5.4
2548	1,200,000	68,428.6	5.7

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ (ต่อ)

Company Logo

6. เงินบำรุงสถาบันการศึกษาและสาธารณสุข

เงินบำรุงสถาบันการศึกษาและสถานสาธารณะสุขเป็นรายรับและรายจ่ายที่จัดเป็นเงินนอกงบประมาณ มีกฎรองรับ การจัดเก็บและการนำไปใช้จ่ายเป็นเงินรายได้ของสถานศึกษาหรือสถานพยาบาลนั้นได้โดยตรง โดยไม่ต้องนำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดินและไม่ต้องจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายในกระบวนการงบประมาณแผ่นดิน

1.4 รายจ่ายนอกงบประมาณ (ต่อ)

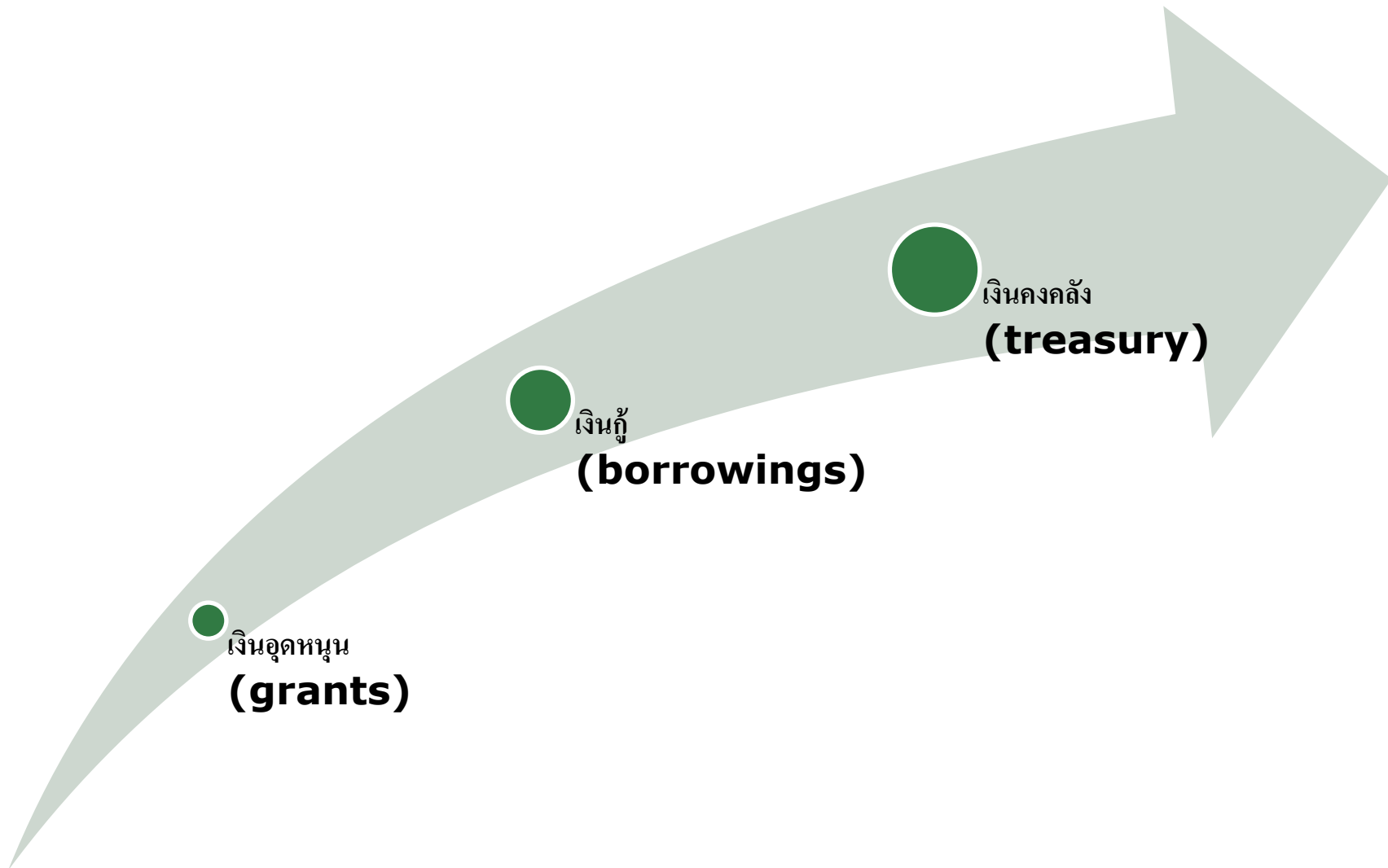
7. เงินบริจาคหรือผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์

จัดเป็นเงินนอกงบประมาณอีกประเภทหนึ่งที่มีระเบียบในการใช้จ่ายไว้ โดยเฉพาะ โดยไม่ได้ใช้กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดิน

- การปกครองของแต่ละประเทศจะมี
 - ระดับการปกครองแตกต่างกัน
 - ขนาดของรัฐบาลแตกต่างกัน
- สำหรับประเทศไทยการปกครองมีรัฐบาลกลางและการปกครองระดับท้องถิ่นหรือรัฐบาลระดับท้องถิ่น
 - ซึ่งแต่ละระดับจะมีขนาดของงบประมาณรายจ่ายแตกต่างกัน
 - ปัจจัยที่กำหนดข้อจำกัดรายจ่ายของรัฐบาลทุกระดับเห็นได้จากเงื่อนไข
- รายจ่าย = รายได้ + เงินอุดหนุน + เงินกู้ + เงินคงคลัง

ปัจจัยที่กำหนดวงเงินการใช้จ่ายของรัฐบาล

Company Logo

ปัจจัยที่กำหนดวงเงินการใช้จ่ายของรัฐบาล

Company Logo

- เงินอุดหนุนเป็นเงินที่รัฐบาลกลางจ่ายอุดหนุนให้กับรัฐบาลท้องถิ่น หรือรัฐบาลท้องถิ่นจ่ายอุดหนุนให้กับรัฐบาลกลาง แล้วแต่กรณี
- ถ้ารัฐบาลกลางเป็นผู้จ่ายเงินอุดหนุนให้กับรัฐบาลท้องถิ่น รัฐบาลกลางจะจ่ายเงินอุดหนุนให้มากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับรายได้ของรัฐบาลกลาง และพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- การจ่ายเงินอุดหนุนก็มีทั้งเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข (conditional grants) และเงินอุดหนุนแบบไม่มีเงื่อนไข (unconditional grants)
- เงินอุดหนุนถือเป็นรายได้หลักของรัฐบาลท้องถิ่นประเภทหนึ่ง เพราะรัฐบาลกลางต้องจ่ายให้รัฐบาลท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นรายได้ที่แน่นอนของรัฐบาลท้องถิ่น

เงินกู้ (borrowings)

Company Logo

- เงินกู้เรียกได้อีกอย่างว่าหนี้สาธารณะ (public debts)
- รัฐบาลเป็นผู้กู้เงิน แต่ประชาชนเป็นผู้ใช้หนี้ รัฐบาลสามารถกู้เงินได้ทั้งจากแหล่งภายในประเทศและกู้จากต่างประเทศ
 - พันธบัตร
 - ตั๋วเงินคลัง
 - และตั๋วสัญญาใช้เงินหรือตราสารทางการเงินอื่น ค้ำประกันเงินกู้
 - หนี้เงินกู้มีทั้ง หนี้ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะปานกลาง
 - การกู้เงินของรัฐบาลกลางบางกรณีเป็นการสร้างเงิน (money creation) ซึ่งจะกระทบต่อปริมาณเงินและระดับราคา ค่าจ้าง อัตราดอกเบี้ย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจอื่นๆ ได้

เงินคงคลัง (treasury)

Company Logo

- เงินคงคลังเป็นเงินงบประมาณรายจ่ายที่ส่วนราชการเบิกจ่ายจากคลังไปแล้ว แต่ไม่ได้จ่าย หรือจ่ายไม่หมด หรือจ่ายไปแล้วแต่ถูกเรียกคืน และได้นำส่งคลังภายหลังสิ้นปีงบประมาณ หรือภายหลังระยะเวลาเงินกันไว้เบิกเหลือมปี
- อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการทั้งที่เป็นเงินสด เช็ค เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินส่งคืน
- และเงินนอกงบประมาณ ต้องทำส่งหรือนำฝากคลัง
- เงินคงคลังจึงคือเงินที่เหลือจากการจ่ายในปีงบประมาณนั้นๆ สำหรับรัฐบาล
ท้องถิ่นก็จะมีเงินคงคลังของตัวเองเช่นกัน ซึ่งอาจเรียกว่าเงินสะสม หรือเงินคงคลัง

2. ทฤษฎีการใช้จ่ายของรัฐบาล

2.1 การใช้จ่ายของรัฐบาลในแบบเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics)

Richard A. Musgrave นักเศรษฐศาสตร์การเมืองชาวสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า ในช่วงแรกของการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศ การใช้จ่ายของรัฐบาลจะเป็นการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นในการลงทุนทางสังคม เช่นการสร้างถนน หนทาง ท่าเรือ แหล่งพลังงานต่างๆ มากกว่าด้านอื่นๆ ด้วยขนาดของการใช้จ่าย และสัดส่วนของการลงทุนภาครัฐที่สูง สินค้าทุนและตลาดทุนต่างๆที่รัฐบาลได้สร้างขึ้นมา จะเป็นปัจจัยรองรับการเกิดของโรงงานและอุตสาหกรรมต่างๆในภาคเอกชน

2. ทฤษฎีการใช้จ่ายของรัฐบาล

Company Logo

- Otto Eckstein
- กฎการขยายกิจการภาครัฐออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด (Law of Ever-increasing state Activity)
- เป็นการสำรวจการใช้จ่ายสาธารณะของประเทศที่มีความก้าวหน้าในศตวรรษที่ 19 ว่าแรงผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าทางสังคมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อขนาดเศรษฐกิจทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะเศรษฐกิจในภาครัฐ
- และ Musgrave เรียกว่า Law of Rising Public Expenditures หรือกฎการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายสาธารณะ หรือการที่ภาครัฐมีส่วนแบ่งที่เพิ่มขึ้นสัดส่วนการใช้จ่ายของภาครัฐต่อรายได้ประชาชาติ (GNP) ของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากความต้องการขั้นพื้นฐาน

2. ทฤษฎีการใช้จ่ายของรัฐบาล

Company Logo

- **Wagner** ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายของรัฐบาลในช่วงระยะเวลายาวมากกว่าระยะสั้น ๆ มีเหตุผล ดังนี้
 - หน้าที่ต่าง ๆ ที่รัฐบาลเคยปฏิบัติมา เช่นการป้องกันประเทศ
 - ขอบเขตการบริหารงานของรัฐบาลทุกระดับมักขยายใหญ่ขึ้น ทำให้รัฐบาลต้องผลิตบริการใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน
 - กรณีที่ประเทศวางแผนเร่งการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐจำเป็นต้องมีส่วนลงทุนสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจมากขึ้น
 - ปัจจัยอื่น ๆ

2. ทฤษฎีการใช้จ่ายของรัฐบาล

Company Logo

- Alan T. Peacock and Jack Wiseman
- ทดสอบแนวคิดของ Wagner พบว่ากฎของ Wagner เป็นจริง ศึกษาเพิ่มเติม
 - จาก Peacock and Jack Wiseman ศึกษาพบว่าการขยายตัวของการใช้จ่ายของรัฐบาล มีแบบแผนที่ไม่สม่ำเสมอ และมีลักษณะกระโดดในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมครั้งใหญ่ เช่น ภาวะสงคราม
 - ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นสาเหตุต่อการขยายการบริการของรัฐ แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่อยากเสียภาษี เป็นลักษณะความขัดแย้งกันเองที่แอบแฝงอยู่ในตัวประชาชน
 - รายจ่ายของรัฐบาลเพิ่มมากขึ้น

2. ทฤษฎีการใช้จ่ายของรัฐบาล (ต่อ)

2.2 การใช้จ่ายของรัฐบาลในทฤษฎีสถิติศาสตร์จุลภาค (Microeconomics)

Paul A. Samuelson ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรายจ่ายสาธารณะในแนวเศรษฐศาสตร์จุลภาค โดยสรุปดังนี้.-

- การจัดสรรทรัพยากรจะดีที่สุดในกรณีที่สินค้าเป็นสินค้าสาธารณะ(Public Goods)_ซึ่งอยู่ในระดับที่ต้นทุนเพิ่มของการผลิตสินค้าเท่ากับผลรวมตามแนวตั้ง ของเส้นอุปสงค์ของแต่ละบุคคล
- ระบบเศรษฐกิจเอกชนจะไม่สามารถผลิตหรือจัดสรรสินค้าสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่รัฐจะต้องเข้ามามีบทบาท
- เครื่องมือการวิเคราะห์ตามแนวจุลภาคที่นำมาใช้ประยุกต์กับภาครัฐบาลได้มาก และแพร่หลายยิ่งขึ้น คือ การวิเคราะห์ต้นทุนและค่าใช้จ่าย(Cost-Benefit Analysis)
- ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์หลายทฤษฎีสนับสนุนการมีรัฐบาล เพราะจะช่วยทำให้ประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากรดีขึ้น และรัฐบาลจะเป็นผู้ลงทุนสินค้าและบริการที่เป็นสินค้าสังคม ได้ดีกว่าเอกชน เช่น การสร้างสะพาน
- รัฐบาลเป็นผู้ลงทุนสินค้าและบริการที่เป็นสินค้าสังคมได้ดีกว่าเอกชน เช่น ถนน

3. หลักการที่ดีเกี่ยวกับการใช้จ่ายสาธารณะ 4 หลัก

3.1 หลักการประหยัด (Canon of Economy)

ทรัพยากรของสังคมมีอยู่จำกัด การใช้จ่ายก็ต้องเป็นไปในลักษณะที่ประหยัด หรือ ใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยพยายามไม่เกิดการสูญเปล่าโดยพิจารณากับผลประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

3.2 หลักของผลประโยชน์ (Canon of Benefit)

หลักของผลประโยชน์ใกล้เคียงกับหลักของการประหยัด กล่าวคือ การพิจารณาถึงผลประโยชน์ของโครงการนั้นและจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประเมินออกมาได้เป็นตัวเงินด้วย พิจารณาทั้งสังคม การเมือง การบริหาร เช่นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม (Public interest)

3.3 หลักของการกักกันการลง (Canon of Sanction)

การใช้จ่ายสาธารณะจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากที่สุดเมื่อการใช้จ่ายต่างๆของรัฐบาลได้ผ่านกระบวนการกักกันการลงในระดับต่างๆ อย่างรอบคอบโดยรัฐบาลและสภา

3. หลักการที่ดีเกี่ยวกับการใช้จ่ายสาธารณะ 4 หลัก (ต่อ)

3.4 หลักของการสร้างส่วนเกิน (Canon of Surplus)

การใช้จ่ายของรัฐบาลโดยทั่วไปซึ่งในบางขณะอาจมีรายจ่ายมากกว่ารายได้ทำให้เกิดภาวะงบประมาณขาดดุล ภาวะดังกล่าวรัฐบาลควรกระทำในระยะเวลาพอควรที่ไม่ต่อเนื่องยาวนาน ถ้าทำเป็นประจำหรือ ทำต่อเนื่องอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ

- เมื่อรัฐบาลมีหนี้มากเกินไป อาจเกิดภาวะเงินเฟ้อ เป็นภาระต่อการหารายได้

- งบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง (Adolph Wagner) ได้ (Wagner's Law) และเอิร์น แองเจิล (Ernst Engel) ได้ วางกฎแองเจิล เกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายรัฐบาลว่าขึ้นอยู่กับ การขยาย ขอบเขตกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล
- แต่การปกครองท้องถิ่นเกิดจากการกระจายอำนาจ การใช้จ่ายของรัฐบาลท้องถิ่นจึง ต้องผ่านกระบวนการทางการเมือง จะเห็นว่ามีปัจจัยมากมายที่กำหนดการใช้จ่าย ของรัฐบาล

- การขยายขอบเขตกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กิจกรรมทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นการใช้จ่ายตามแผนงานด้านการเชื่อเพลิงและพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเกษตรกรรม การพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน และการประกันสังคม เป็นต้น

- ขนาดและโครงสร้างของประชากร
- รายได้ต่อหัวของประชากร

- การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี
- การเพิ่มขึ้นของระดับราคา

-
- การขยายเมือง เขตเมืองที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

-
- การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้สวัสดิการสังคม
 - ปัญหาและความต้องการระดับชาติและระดับท้องถิ่น

-
- การกระจายรายได้ ถ้าประชาชนมีช่องว่างทางรายได้ห่างกันมาก รัฐบาลอาจจำเป็นต้องใช้มาตรการการกระจายรายได้ ทั้งมาตรการภาษีและมาตรการการใช้จ่าย
 - ปัจจัยด้านการเมือง

ปัญหาอุปสรรคของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล

Company Logo

- ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจด้านงบประมาณ
- ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการประมาณการงบประมาณ ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่างบประมาณในปีต่อไปจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร
- ขาดความสามารถในการจัดเก็บภาษี

- ขาดความรู้ความเข้าใจในการกู้เงินและหารายได้จากแหล่งอื่นที่มีใช้ภาษี ต้องรู้ว่าจะกู้เงินจากแหล่งใดได้บ้าง จะลงทุนในสินทรัพย์และหลักทรัพย์อย่างไรจึงจะทำให้มีรายรับเพิ่มขึ้น
- ใช้จ่ายงบประมาณฟุ่มเฟือยขาดประสิทธิภาพ
- มีการรั่วไหลของงบประมาณ ตัวแทนของประชาชนไม่ว่าจะเป็นตัวแทนระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ

- มีการใช้งบประมาณเพื่อเป็นฐานเสี่ยงทางการเมือง การใช้งบประมาณจะไม่คำนึงถึงความเท่าเทียมกันในการเป็นพลเมืองของชาติ
- นอกจากนี้ยังใช้เงินแบบประชานิยม (**popularism**) เอาใจประชาชนเพื่อให้เป็นฐานเสี่ยงของตัวเอง เพื่อให้ตัวเองกลับมาชนะเลือกตั้งอีกครั้ง การใช้จ่ายเงิน ไม่คำนึงถึงความโปร่งใส
- ขาดกลไกทางการคลัง (**fiscal machinery**) ในด้านของข้อมูลทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวางแผนงบประมาณ และการจัดเก็บภาษี เพื่อหารายได้และรายรับจากแหล่งภาษีฐานต่างๆ และแหล่งรายรับอื่น

4. หลักการประเมินรายจ่ายสาธารณะ

แนวคิดเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีการประเมินรายจ่ายสาธารณะของรัฐบาลเพื่ออธิบายความชอบธรรมในการใช้จ่ายของรัฐบาลนั้น อาจอธิบายได้ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับข้อจำกัดของงบประมาณซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังเป็นการพิจารณาเพื่อให้เกิดการใช้จ่ายของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness)

- มีแนวโน้มขยายตัวในช่วงร้อยละ 1.5–2.5
- อัตราเงินเฟ้อ ประมาณร้อยละ 1.9 – 2.9
- โดยการใช้จ่ายภาครัฐจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจผ่านแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและมาตรการทางเศรษฐกิจต่างๆ การเร่งรัดและเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่าย
- เบิกจ่ายได้ตั้งแต่เริ่มปีงบประมาณ พร้อมกับสร้างความเชื่อมั่นและ กระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายและการลงทุนของภาคเอกชน ส่งผลให้อุปสงค์ภายในประเทศ ปรับตัวดีขึ้นและกลับมาเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ

- นอกจากนี้ภาคการท่องเที่ยว มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น
- ในขณะที่ภาคการส่งออกคาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปีตามแนวโน้มการปรับตัว ดีขึ้นของเศรษฐกิจโลก
- การส่งออกของไทยยังคงมีข้อจำกัดจากเทคโนโลยีการผลิต สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงราคาสินค้าเกษตรและราคาส่งออกโดยเฉลี่ยยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
- เสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี โดยอัตราเงินเฟ้อและอัตรา การว่างงานยังอยู่ในระดับต่ำ
- ดุลบัญชีเดินสะพัดมีแนวโน้มเกินดุลเล็กน้อย
- เงินสำรองระหว่าง ประเทศยังอยู่ในระดับสูง

- สำหรับเศรษฐกิจไทยในปี 2558 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.5 – 4.5 เติบโตขึ้นจาก ปี 2557
- โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและปริมาณ การค้าโลกซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้มูลค่าการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้น
- นอกจากนี้อุปสงค์ ภายในประเทศมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากปี 2557 โดยการบริโภคและการลงทุน ภาคเอกชนมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักลงทุนที่ฟื้นตัว
- เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองที่กลับเข้าสู่ภาวะปกติและ โอกาสการส่งออกที่ดีขึ้นเช่นเดียว

- เสถียรภาพทางเศรษฐกิจในปี 2558 คาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะมีแนวโน้มทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ
- ในช่วงร้อยละ 1.8 – 2.8 ใกล้เคียงกับปี 2557
- แม้จะมีแรงกดดันจากอุปสงค์ที่ฟื้นตัว แต่คาดว่า ระดับราคาน้ำมันจะค่อนข้างทรงตัว
- ขณะเดียวกันดุลบัญชีเดินสะพัดมีแนวโน้มที่จะเกินดุล ต่อเนื่องจากปีก่อน
- เนื่องจากมูลค่าการส่งออกที่เร่งตัวขึ้นและการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัว
- ใน ขณะที่การนำเข้าจะเร่งตัวช้ากว่าเพราะอัตราการใช้จ่ายการผลิตยังค่อนข้างต่ำ

- แนวทางการบริหารจัดการรายจ่ายภาครัฐในปีงบประมาณพ.ศ.2558
- การฟื้นฟูความเชื่อมั่นและเร่งรัดการวางรากฐานที่ดีของประเทศไทย มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างเร่งด่วน
 - ส่งเสริมให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจและการลงทุน
 - ขับเคลื่อนการวางโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่อนาคตและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี2558 ควบคู่กับการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักการให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
 - โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรของประเทศ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

- กำหนดนโยบายงบประมาณและแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ดังนี้
- นโยบายงบประมาณขาดดุล ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังและ
- การใช้จ่ายภาครัฐ เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างมีประสิทธิภาพ
- ภารกิจของกระทรวง/หน่วยงาน ที่มีผลต่อการลด ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและกระตุ้นเศรษฐกิจให้เกิดการขยายตัวและประชาชนได้รับ ประโยชน์โดยตรง
- บูรณาการการดำเนินการกิจต่าง ๆ ทั้งในระดับกระทรวง หน่วยงาน และพื้นที่
- เพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน ควบคู่กับการพิจารณา การใช้จ่ายงบประมาณให้ครอบคลุมทุกแหล่งเงิน

- ส่งเสริมการสร้างศักยภาพทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ การถ่ายโอนภารกิจการจัดบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นให้แก่ประชาชนในด้านคุณภาพ ชีวิตที่ดียิ่งขึ้น
- และลดความเหลื่อมล้ำทางการคลังระหว่างท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนา ประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้และประสิทธิผลการใช้ จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ในปีงบประมาณพ.ศ.2558
- ได้กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 2,575,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 19.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่น มีงบประมาณรายจ่ายเพียงพอในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม

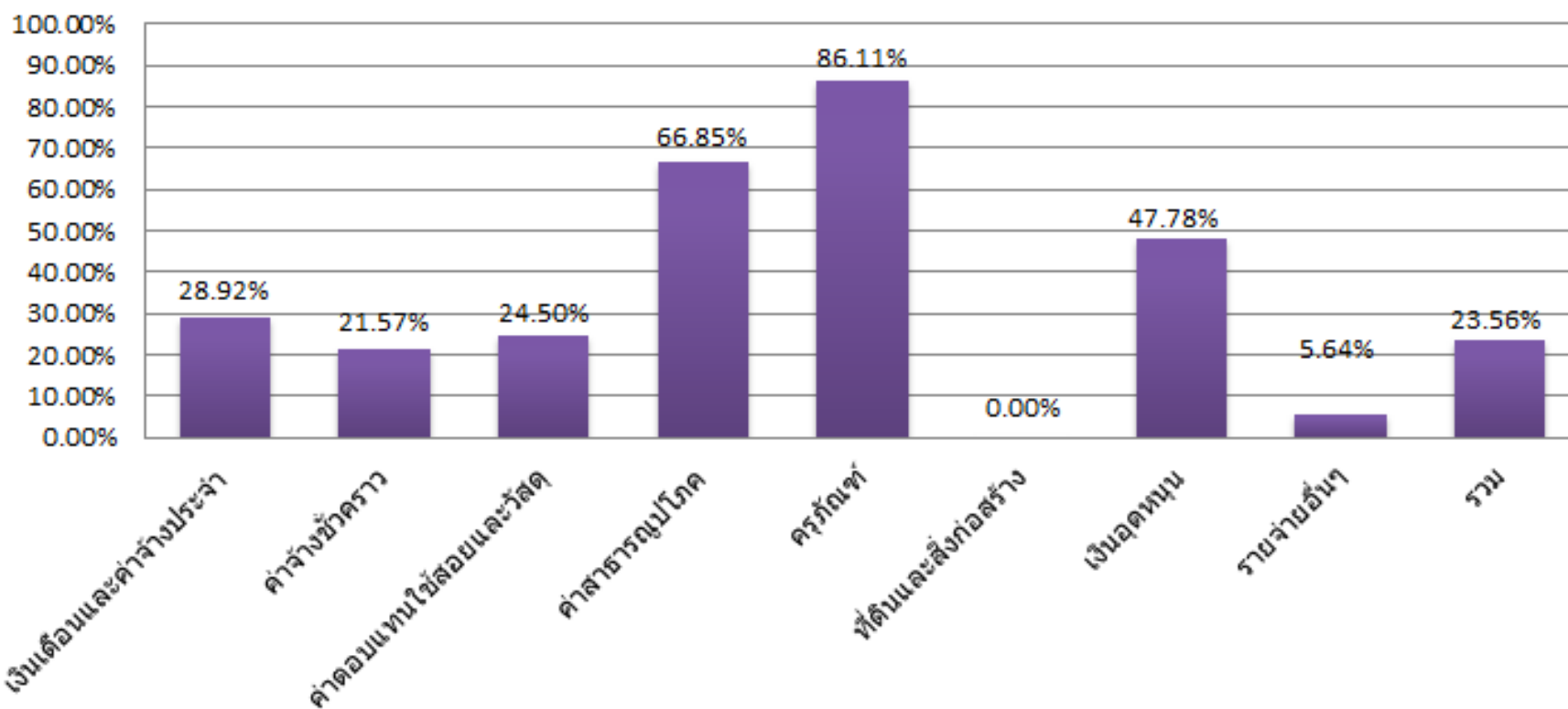
- ใน ปัจจุบัน โดยมีประมาณการรายได้สุทธิ **2,325,000** ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ **17.6** ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
- กำหนด**วงเงินกู้**เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ **250,000** ล้านบาท คิดเป็น**สัดส่วนร้อยละ 1.9** ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
- ซึ่งการขาดดุลงบประมาณจำนวนดังกล่าวยังอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อวินัยและฐานะ การคลังของประเทศในระยะยาว

- งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
- งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
2,575,000 ล้านบาท
- เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำนวน 50,000
ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 โดยวงเงินงบประมาณ
ดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม
ในประเทศ

- รายจ่ายประจำ **2,027,176** ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปีงบประมาณ พ.ศ.2557 จำนวน 9,550.2ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5
- โดยรายจ่าย ประจำดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ **78.7** ของวงเงินงบประมาณ เทียบกับร้อยละ 79.9 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 3.3
- รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังกำหนดไว้เป็นจำนวน 41,965.4ล้านบาท เพิ่มขึ้น จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำนวน 28,541.7 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.26
- โดย รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.6 ของวงเงิน งบประมาณเทียบกับ ร้อยละ 0.5 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

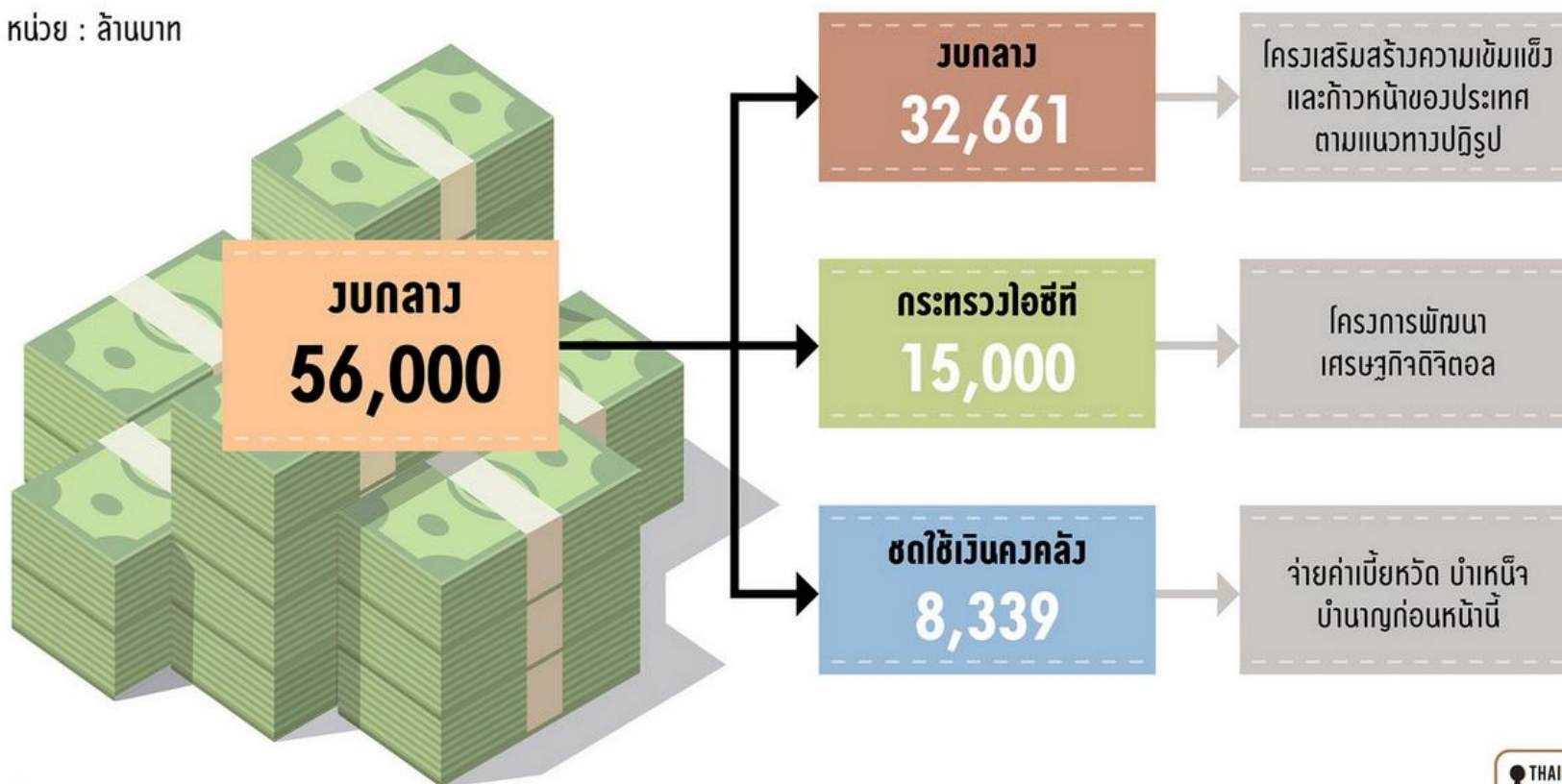
- รายจ่ายลงทุน **450,158.6** ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปีงบประมาณ พ.ศ. **2557** จำนวน **9,030** ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ **2.0**
- โดยรายจ่าย ลงทุนดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ **17.5** ของวงเงินงบประมาณ เท่ากับปีงบประมาณ พ.ศ. **2557 3.5**
- รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ได้จัดสรรไว้เป็นจำนวน **55,700** ล้านบาท เพิ่มขึ้น จากปีงบประมาณ พ.ศ. **2557** จำนวน **2,878.1** ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ **5.4** โดยรายจ่าย ชำระคืนต้นเงินกู้ ดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ **2.2** ของวงเงินงบประมาณเทียบกับร้อยละ **2.1** ของปีงบประมาณ พ.ศ. **2557**

การใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ตาม หมวดรายจ่าย

การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมปี 2559

หน่วย : ล้านบาท

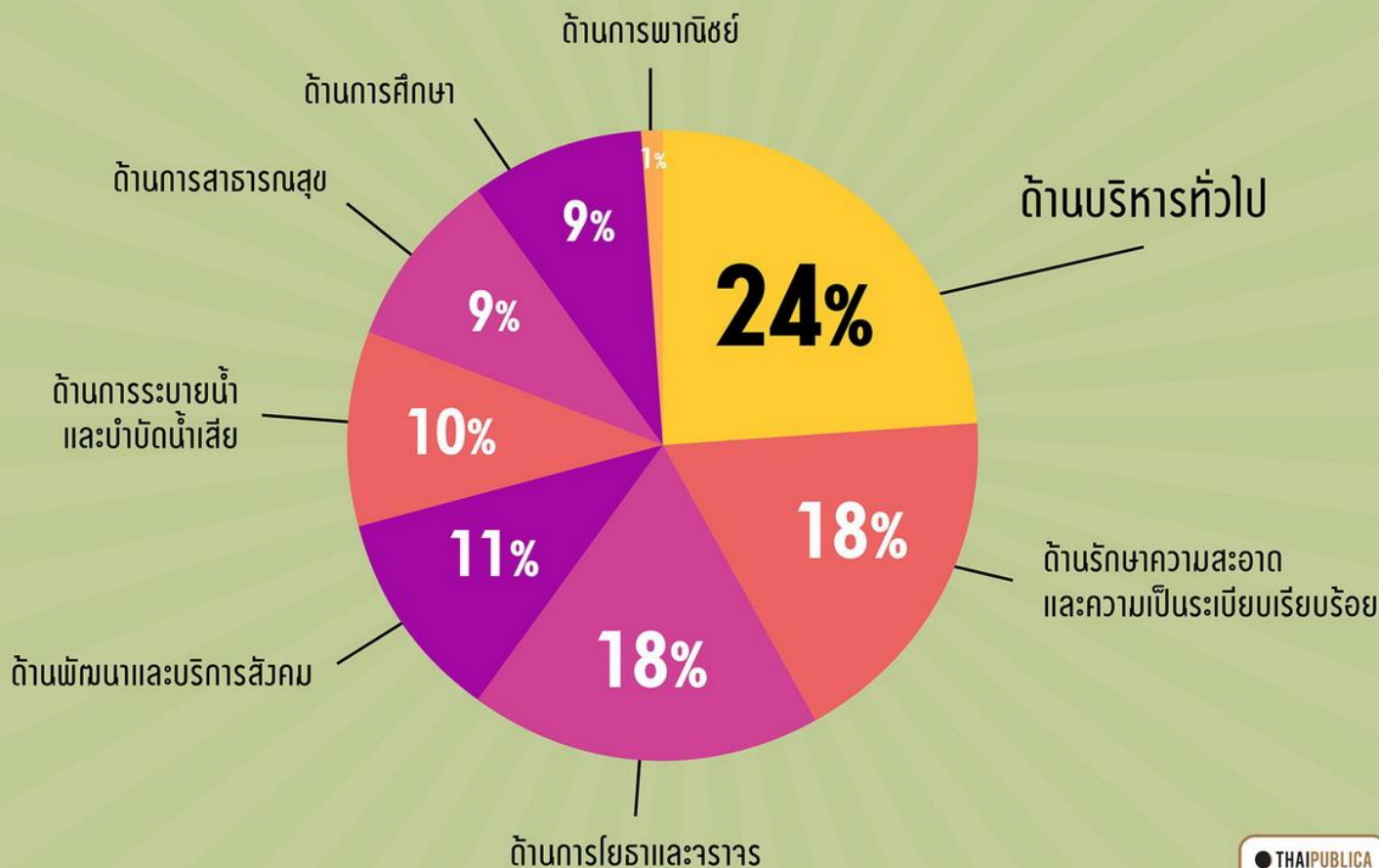

ที่มา: สำนักงบประมาณ

โครงสร้างงบประมาณรายจ่ายรวมของกทท.

ตั้งแต่ปี 2552-2559

10 หน่วยงาน ที่ได้รับงบประมาณสูงสุด

หน่วย : ล้านบาท

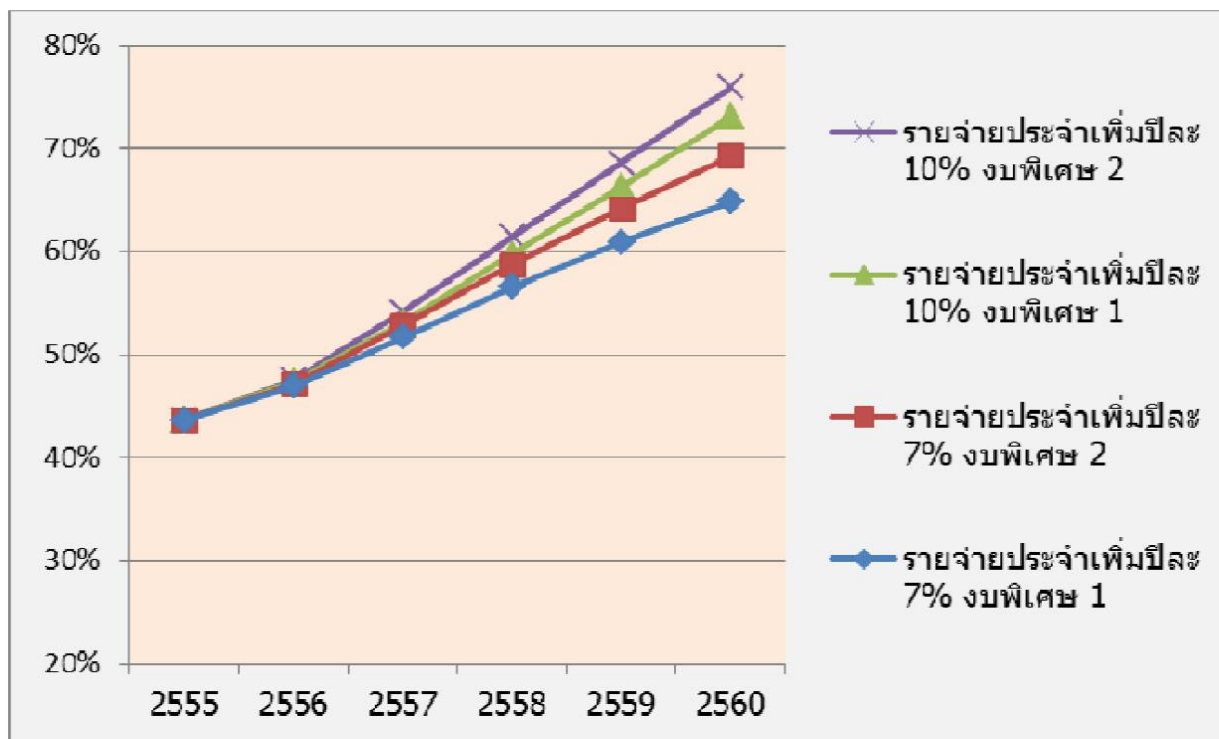
1	กระทรวงศึกษาธิการ	520,132	148,475	กองทุนและ เงินทุนหมุนเวียน	6
2	งบกลาง	402,139	144,914	รัฐวิสาหกิจ	7
3	กระทรวงมหาดไทย	343,707	138,886	กระทรวงคมนาคม	8
4	กระทรวงกลาโหม	207,718	125,145	กระทรวงสาธารณสุข	9
5	กระทรวงการคลัง	199,328	120,675	ส่วนราชการไม่สังกัด สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง	10

แนวโน้มหนี้สาธารณะไทย 2555-2560

(กรณีเศรษฐกิจขยายตัว 4% ต่อเนื่อง)

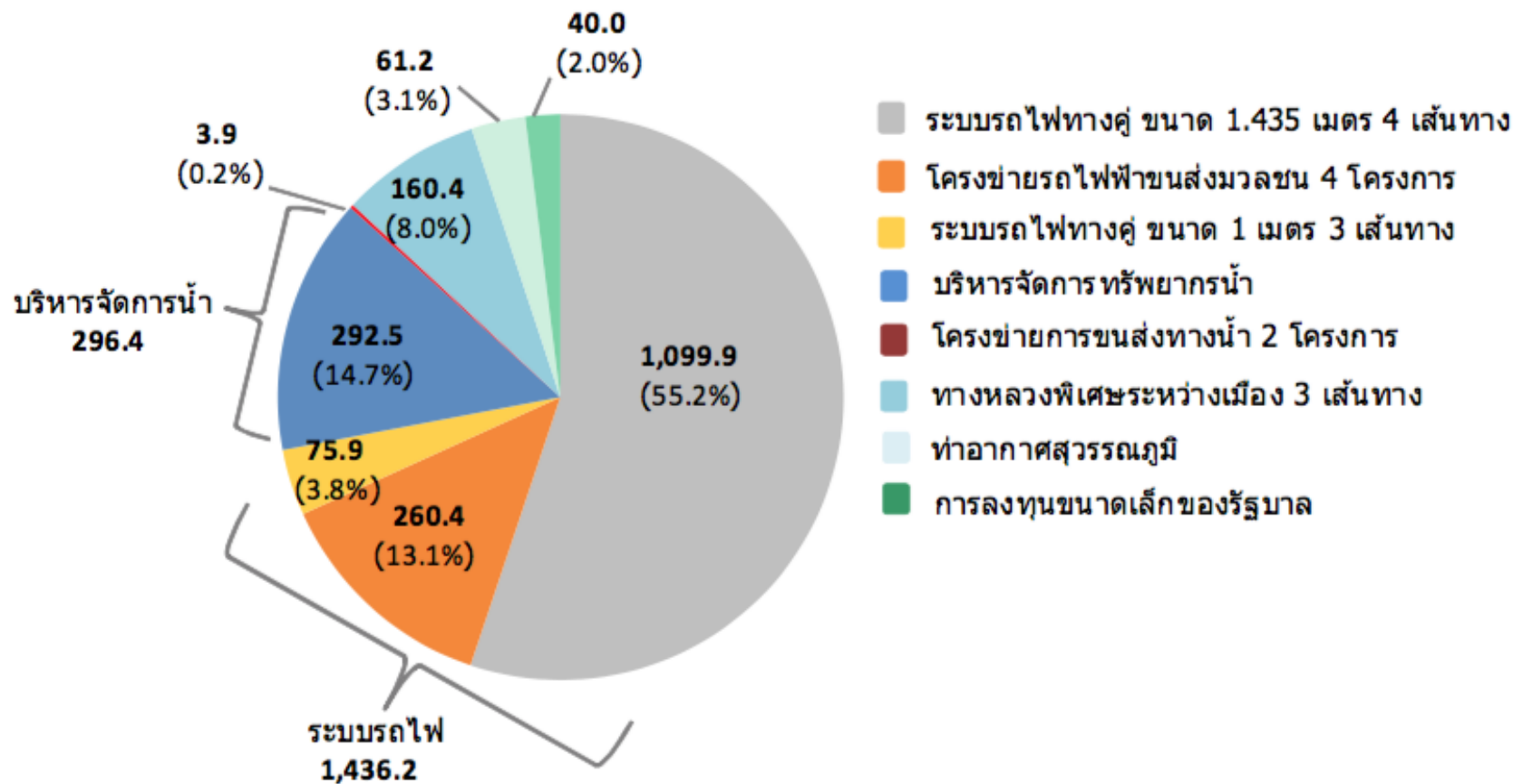

การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาล ปี 58-59

ago

พันล้านบาท

มูลค่ารวม 1,994.2 พันล้านบาท

ที่มา: สศค.

การพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
วงเงินลงทุน

160,420.00

ล้านบาท

พัฒนาระบบรถไฟทางคู่
ขนาดทาง 1 เมตร (Meter Gauge)
วงเงินลงทุน

118,025.78

ล้านบาท

แผนปฏิบัติการ
ด้านคมนาคมขนส่ง
ปี 2559

วงเงินรวม

1,796,385.77

ล้านบาท

พัฒนาการขนส่งทางน้ำ
วงเงินลงทุน

3,895.38

ล้านบาท

พัฒนาระบบรถไฟทางคู่ขนาดทาง
มาตรฐาน 1.435 เมตร
(Standard Gauge)
วงเงินลงทุน

1,065,823.53

ล้านบาท

พัฒนาการขนส่งทางอากาศ
วงเงินลงทุน

51,607.17

ล้านบาท

พัฒนารถไฟฟ้าขนส่งมวลชน
วงเงินลงทุน

396,613.91

ล้านบาท

Thank You !